

Саветодавна комисија за људска права

ТСС зграда Д-12, седиште мисије УНМИК-а, Приштина, Косово, електронска пошта hrap-unmik@un.org, телефон +381 (0)38 504 604 локал 5182

ОДЛУКА

Датум усвајања: 19 фебруар 2012. године

Предмет бр. 09/08

Олга ЛАЈОВИЋ

против

УНМИК-а

Саветодавна комисија за људска права, на заседању одржаном 19. фебруара 2012. године, уз присуство следећих чланова:

г. Марека НОВИЦКОГ, председавајућег
г. Пола ЛЕМЕНСА
гђе Кристин ЧИНКИН

Уз помоћ
г. Андреја АНТОНОВА, извршног службеника

Узевши у обзир изнад поменути жалбу, уложену сагласно члану 1.2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, од 23. марта 2006. године о оснивању Саветодавне комисије за људска права,

Након већања, одлучила је следеће:

I. ПОСТУПАК ПРЕД КОМИСИЈОМ

1. Жалба је уложена 5. маја 2008. године и уписана је истог дана.
2. Дана 16. јула 2008. године, Комисија је прогласила жалбу делимично неприхватљивом, а делимично је одложила своје даље разматрање.
3. Дана 23. јула 2008. године, Комисија је обавестила жалиоца о овој одлуци. Дана 19. новембра 2008. године, жалилац је доставила додатне информације као одговор на одлуку Комисије.
4. Дана 10. априла 2009. године, Комисија је проследила предмет Специјалном представнику Генералног секретара (СПГС) како би добила примедбе УНМИК-а на

прихватљивост и меритум жалбе. Дана 15. априла 2009. године, СПГС је доставио своје примедбе на прихватљивост и меритум жалбе.

5. Дана 6. јула 2011. године, Комисија је затражила од жалиоца да достави додатне информације. Дана 31. октобра 2011. године, Комисија је жалиоцу послала други захтев, у коме је захтевала додатне информације. Дана 23. новембра 2011. године, Комисија је од жалиоца добила тражену документацију.

II. ЧИЊЕНИЦЕ

6. Жалилац је бивша становница Косова са тренутним пребивалиштем на територији Србије. Она тврди да је власница два поседа на Косову, у општини Исток.

A. Ситуација у вези са жалиочевим поседима

7. Први посед налази се у селу Ђураковац. Жалилац наводи да је тај посед био њено примарно место становања све док она и чланови њене породице нису морали да га напусте јуна 1999. године из безбедносних разлога. Поред земљишта, посед се састојао из куће за становање и помоћних објеката који су касније опљачкани и уништени, с тим што је највећа штета начињена током 1999. године, осим једног објекта који је, према наводима жалиоца, уништен 17. марта 2008. године. Она наводи да од тада то земљиште користи друга породица.
8. Жалилац такође тврди да поседује други посед у селу Жач, који садржи обрадиво земљиште. Овај посед је наводно узурпирала друга породица.

Б. Поступак пред судом

9. Дана 10. јуна 2004. године, жалилац је поднела тужбу Општинском суду у Истоку против Општине Исток и Привремених институција самоуправе (ПИС), у којој тражи надокнаду штете нанете њеној кући и пратећим објектима, који су се налазили на њеном поседу у селу Ђураковац.
10. До краја 2008. године, Општински суд у Истоку није контактирао жалиоца нити су заказана саслушања у вези са горенаведеном тужбом.
11. Током 2004. године, судовима на Косову је поднето око 17.000 захтева за надокнаду штете, већином од стране косовских Срба који су 1999. године напустили своје домове на Косову због непријатељске агресије, и чија је имовина касније била оштећена или уништена. Са циљем да задовоље законски петогодишњи лимит за предају грађанских захтева за надокнаду штете, ови жалиоци су поднели своје захтеве у отприлике исто време током 2004. године. Захтеви су били управљени против УНМИК-а, КФОР-а, ПИС-а и релевантне општине (видети Саветодавна комисија за људска права (у даљем тексту: ХРАП), *Милогорић и остали*, предмети бр. 38/08, 58/08, 61/08, 63/08 и 69/08, мишљење од 24. марта 2010, § 1; за правну основу по којој су жалиоци засновали своје захтеве видети исто мишљење, § 5).

12. У вези са овим предметима, директор Одељења правде (ОП) при УНМИК-у послао је 26. августа 2004. године писмо председницима свих општинских и окружних судова и председнику Врховног суда Косова, у коме помиње да је поднето „преко 14.000“ таквих захтева. Указао је на „проблеме које ће судови имати због тако великог прилива захтева“ и замолио је да „се не заказују [такви] предмети док не будемо заједно одлучили како најбоље да их решимо“ (за пуни текст писма видети мишљење о предмету *Милогорић и остали*, наведеном горе у § 11, под § 6).
13. ОП је 15. новембра 2005. године упутио обавештење судовима да почну рад на захтевима у вези са штетом коју су нанела идентификована физичка лица, као и у вези са штетом учињеном након октобра 2000. године, имајући у виду да „препреке ефикасном решавању ових случајева“ више нису постојале. Захтеви који се тичу догађаја пре октобра 2000. године нису обухваћени овим писмом.
14. Дана 28. септембра 2008. године, директор ОП-а упутио је савет судовима да би случајеве који нису били заказани по захтеву од 26. августа 2004. године требало сада да обраде.
15. Дана 9. децембра 2008. године, одговорности УНМИК-а у области полиције и правосуђа на Косову су престале, а мисија владавине права Европске уније на Косову (ЕУЛЕКС) преузела је пуну оперативну контролу у области владавине права, након саопштења председника Савета безбедности Уједињених нација, 26. новембра 2008. године (S/PRST/2008/44), којим се поздравља даље ангажовање Европске уније на Косову.

В. Захтев Косовској агенцији за имовину

16. Маја 2011. године, заступник жалиоца такође је затражио да Косовска агенција за имовину (КАИ) забрани узурпацију жалиочевих поседа.
17. КАИ очигледно није предузео никакву радњу у погледу усменог захтева жалиоца у вези са узурпираним поседима.

III. ЖАЛБА

18. Жалилац се у суштини жали на то што је Општински суд у Истоку обуставио поступак поводом њеног захтева за надокнаду штете поднетог 10. јуна 2004. године против Општине Исток и ПИС-а због штете нанете њеној имовини у Ђураковцу (видети наставак доле у тексту, § 21) и што, као резултат, овај поступак није решен у догледно време, чиме је дошло до повреде члана 6 § 1 Европске конвенције о људским правима (ЕКЉП). Она се жали на то да је из истог разлога њено право на ефикасан правни лек сходно члану 13 ЕКЉП такође нарушено.
19. Жалилац се такође жали на наводни пропуст УНМИК-а да заштити њену имовину у Ђураковцу од уништења. У својој одлуци од 16. јула 2008. године, Комисија је прогласила ову жалбу неприхватљивом утолико што се тиче штете нанете пре децембра 2002. године. Остаје да се жалба размотри утолико што се односи на штету нанету 17. марта 2008. године. Комисија сматра да се у овом погледу може сматрати да

се жалилац позива на повреду свог права на имовину, загарантованог чланом 1 Протокола бр. 1 ЕКЉП.

20. Жалилац се на крају жали на наводни пропуст УНМИК-а да заштити њене поседе како у Ђураковцу, тако и у Жачу од узурпације. Комисија сматра да се у овом смислу такође може сматрати да се жалилац позива на повреду свог права на имовину, загарантованог чланом 1 Протокола бр. 1 ЕКЉП.

IV. ПРИМЕНА ПРАВИЛА 29BIS ПОСЛОВНИКА КОМИСИЈЕ

21. У својој одлуци о прихватљивости од 16. јула 2008. године, Комисија није споменула никакву жалбу у вези са жалиоцем тужбом од 10. јуна 2004. године, поднетом пред Општинским судом у Истоку. Међутим, након пажљивијег разматрања жалбе, Комисија закључује да се жалилац заиста жали на чињеницу да Општински суд није разматрао њену тужбу.
22. Комисија напомиње да овај део жалбе покреће питања која су, у суштини, иста као питања која су већ покренута, између осталог, у предметима бр. 38/08, *Милогорић*, 58/08, *Живаљевић*, 61/08, *Гојковић*, 63/08, *Ђукић* и 69/08, *Богићевић*, који су већ разматрани од стране Комисије. Штавише, на основу записа се чини да се не покреће ни једно ново питање прихватљивости у погледу тог аспекта овог предмета. Комисија стога закључује да, сходно правилу 29bis Пословника Комисије, није неопходно да проследи УНМИК-у овај део жалбе. У својим примедбама од 15. априла 2009. године, СПГС је заправо спонтано оспорио прихватљивост тог дела жалбе.
23. Комисија сматра да може размотрити прихватљивост целе жалбе без њеног поновног прослеђивања СПГС-у.

V. ПРАВО

24. Пре него што почне да разматра меритум предмета, Комисија мора прво да одлучи да ли да прихвати предмет, узимајући у обзир критеријуме прихватљивости из чланова 1, 2 и 3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 од 23. марта 2006. године.

A. Жалба у вези са поступком пред Општинским судом

25. Комисија је мишљења да, утолико што жалилац указује на кршење чланова 6 § 1 и 13 ЕКЉП, она у ствари подноси две жалбе (видети приступ усвојен, између осталог, у случају *Милогорић*, бр. 38/08, одлука од 22. маја 2009. године; упоредити Европски суд за људска права (ЕСЉП), *Аћимовић против Хрватске*, бр. 48776/99, одлука од 30. маја 2000. године; ЕСЉП, *Кутић против Хрватске*, бр. 48778/99, одлука од 11. јула 2000. године). Са једне стране, она се жали поводом чињенице да, услед обустављања поступка у надлежном суду, није била у могућности да добије одлуку у вези са својим захтевом за одштету за своју уништену имовину. Комисија је мишљења да ова жалба може да покрене питање права жалиоца на приступ суду сходно члану 6 § 1 ЕКЉП, као и њеног права на ефикасан правни лек сходно члану 13 ЕКЉП. Са друге стране, жалилац се жали на дужину поступка пред надлежним судовима, с обзиром на

чињеницу да је поступак започет 2004. године и да од тада њен захтев није разматран. Ова жалба би могла да доведе у питање њено право на правосудну одлуку у разумном временском року, у смислу члана 6 § 1 ЕКЉП.

26. Комисија је мишљења да жалба сходно члановима 6 § 1 и 13 ЕКЉП покреће озбиљна чињенична и правна питања, чије би разрешење требало да зависи од процене меритума. Према томе, Комисија закључује да ова жалба није очигледно неоснована у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 (видети, између осталог, случај ХРАП, *Милогорић*, наведен у § 25 изнад, при § 18).
27. Нису установљени други разлози на основу којих би овај део жалбе био проглашен неприхватљивим.

Б. Жалба у вези са штетом нанетом жалиочевој имовини у Ђураковцу 2008. године

28. Жалилац се такође жали на повреду свог права на имовину у погледу наводног пропуста УНМИК-а да заштити њену имовину у Ђураковцу од штете настале 17. марта 2008. године. Жалилац тврди да је УНМИК одговоран јер сарађује са локалним становништвом, на штету расељених власника.
29. Утолико што жалилац сугерише да УНМИК није спречио оштећење њене имовине, она не износи прецизне наводе у својим тврдњама које се односе на сарадњу УНМИК-а против расељених власника. Комисија сматра да је жалба у овом погледу непоткрепљена доказима и да је стога мора прогласити очигледно неоснованом, у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.
30. Утолико што се жалилац жали на одсуство ваљане реакције на оштећење њене имовине, она није показала да је поднела икакву жалбу релевантним судским властима или полицији, а то су органи који су надлежни за таква питања. Према томе, она није дала шансу надлежним органима да исправе наводну повреду њених имовинских права. Комисија сматра да у овом погледу жалилац није исцрпела све расположиве правне лекове, како налаже члан 3.1 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.

В. Жалба у вези са узурпацијом жалиочеве имовине

31. Жалилац се на крају жали на недостатак заштите њених поседа од узурпације, како оног Ђураковцу, тако и оног у Жачу.
32. Комисија напомиње да жалилац није поднела захтев Дирекцији за стамбена и имовинска питања (ДСИП) или њеном наследнику, КАИ, у вези са својим имовинским правом над два наведена поседа.
33. Тачно је да се заступник жалиоца наводно састао са особљем КАИ маја 2011. године и затражио помоћ у спречавању даље узурпације жалиочевих поседа од стране нелегалних станара. Међутим, жалилац признаје да није поднела писани захтев КАИ у вези са овим питањем.

34. Комисија мора закључити да жалилац није показала да се ваљано обратила ДСИП-у или КАИ по овом питању, а то су тела која су надлежна за одлучивање о имовинским споровима.
35. Комисија стога сматра да жалилац није исцрпела све расположиве правне лекове, како налаже члан 3.1 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА,

Комисија, једногласно,

- ПРОГЛАШАВА ПРИХВАТЉИВИМ ЖАЛБЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПРАВО ПРИСТУПА СУДУ И ПРАВО НА ЕФИКАСАН ПРАВНИ ЛЕК (ЧЛАНОВИ 6 § 1 И 13 ЕВРОПСКЕ КОНВЕНЦИЈЕ О ЉУДСКИМ ПРАВИМА) И ПРАВО НА ПРАВОСУДНУ ОДЛУКУ У РАЗУМНОМ РОКУ (ЧЛАН 6 § 1 ЕВРОПСКЕ КОНВЕНЦИЈЕ О ЉУДСКИМ ПРАВИМА), У ПОГЛЕДУ ПОСТУПКА ПОКРЕНУТОГ 2004. ГОДИНЕ ПРЕД ОПШТИНСКИМ СУДОМ У ИСТОКУ;

- ПРОГЛАШАВА ОСТАТАК ЖАЛБЕ НЕПРИХВАТЉИВИМ.

Андреј АНТОНОВ
Извршни службеник

Марек НОВИЦКИ
Председавајући